

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

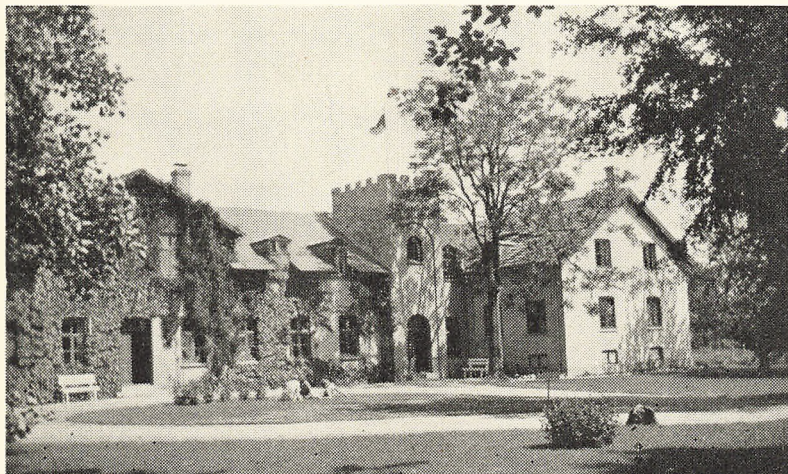
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NØRRE ØRSLEV UNGDOMSSKOLE

Årsskrift 1947

Udgivet af Elevforeningen

INDHOLD

<i>A. Th. Geertsen</i> : Hjælp i Nøden	5
<i>A. Th. Geertsen</i> : Vort Maal og vort Arbejde	7
<i>M. P. Schmidt</i> : Kristian Gregersen	16
<i>Anker Piil og Asta Jensen</i> : Mindeord om Kr. Gregersen.....	} 22
<i>Tove Bo Petersen</i> : Til Landsstævne	26
<i>Alf Geertsen</i> : Dansk Film og dens Chancer	29
<i>A. Th. Geertsen</i> : Det svundne Aar	37
<i>A. Th. Geertsen</i> : Noter	51
Elevfortegnelse	54
Regnskab	56
Love	
Skolekalender	

Hjælp i Nøden.

*Den lange Krig omsider var forbi,
den sidste Bombe havde endt sin Bane,
Kanoners Torden hørt ikke mer,
og Himlens blanke, staalbeklædte Fugle
var ikke mere Dødens Sendebud.
Krigslarmen fulgtes nu af Sejersjubel,
thi Vold og Tyranni var bragt til Fald.
Soldaterne gik hjem fra Slagets Tummel,
de havde taget deres tunge Dyst;
nu skulde Fredens Dagværk alter øves
og Lykken blomstre ved en Arnes Ild.*

*Men fra de Lande, Krigen havde hærget,
steg nu et tusindtalligt Klagesuk;
thi Husene var brændt og Marken øde,
og fra Ruiners dystre Ørkenskjul
krøb skræmte Mennesker, hvis Sjæl var mærket
af Sorg og Smerte og en bundløs Nød.
Hvor skulde de vel finde Fredens Frugter?
Hvor skue Livets lyse Morgenrøde,
naar Haabløshedens graa og tunge Skyer
laa sænket hele Horisonten rundt?*

*Da traadte frem en lille, modig Hær,
som Krigen havde skaanet for det værste,
den havde friske Kræfter, Haab og Tro,
og var beredt til straks at tage fat.
Den turde sige nej til Guldbegæret
og vende Ryg til Glans og Glorie
for det at give, bringe Hjælp i Nøden
og række Haand til dem, der dybest led.*

Saa gik den ud, den lille Hjælpehær,
 hvis frie Tropper kom fra mange Lande
 og mødtes i det fælles Maal at hjælpe.
 De gav de syge Pleje og de sultne
 og magre Børneskarer Mad at spise,
 de bygged' Huse paa de aabne Tomter
 og satte Ploven i den øde Mark.
 Og se, der gro'de frem i deres Spor
 et lille Smil paa blege Barnekinder,
 et lille, spinkelt Haab i bange Sind,
 lidt tapper Vilje til at bære Byrder
 og bygge med paa Verdens nye Hus.

— — —
 Vi hilser denne lille Hjælpehær,
 som viser Vej i Nattens Mulm og Mørke;
 vi beder til, at sligt et Brodersind
 maa fylde Jordens Børn fra Pol til Pol;
 thi da skal Fredens gyldne Sol opgaa
 og Dagen gry, som Verden venter efter.

A. Th. Geertsen.

Vort Maal og vort Arbejde.

»Hvorfor underviser vi de unge?« Paa dette Spørgsmaal blev jeg for nogen Tid siden afkrævet et Svar, idet jeg blev opfordret til at holde et Foredrag, der gav en fyldig Begrundelse for vor Ungdomsskole i sine forskellige Former. Jeg gik i Gang med Opgaven og meddeler her mine Tanker om Emnet i en lidt ændret Skikkelse og med særligt Henblik paa den Skole, vi i Nr. Ørslev gerne vil virkeliggøre fra Dag til Dag.

Spørgsmaalet: »hvorfors underviser vi de unge?«, kan meget kort besvares saaledes: »Vi underviser de unge for at række dem en Hjælp i et vanskeligt, men meget betydningsfuldt Afsnit af deres Liv, en Hjælp, de kan have Gavn og Glæde af saa længe, de lever.«

Det er det store Maal, som Ungdomsundervisningen aldrig maa tabe af Sigte, ligegyldigt hvilken Skole den foregaar i, og hvilken Form vi giver denne Undervisning. Vi holder ikke Skole for unge for at give Læreren et Levebrød, ej heller for at bebyrde Ungdommen med en Skoles Plager ud over Barndomstiden, men udelukkende for at bringe en Hjælp.

Men trænger Ungdommen nu til en saadan Hjælp, eller er det ikke bare noget, som den ældre Generation gaar og bilder sig ind? Det maa vi prøve at blive klar over først.

Den kendte svenske Nationaløkonom Fru Margit Wohlin siger i sin Bog »Kan Familien reddes?« saaledes: »Allermest iøjnefaldende er det, at det nye Hjem ikke kan tage sig af Ungdommen. Fra det Tidspunkt, da Børnene holder op med at gaa i Skole i 13—14-Aars Alderen, og til de er modne til at klare sig selv og stifte Familie, gaar der i det mindste 6—7 Aar. Der bliver et farligt Tomrum her, hvor Ungdom-

men ikke rigtig indgaar i noget Fællesskab, hverken Familiens eller Samfundets.« Det er svenske Forhold, der her omtales, men de ligner de danske saa meget, at Ordene ogsaa kan gælde her.

Et Tomrum i Tilværelsen er altid en farlig Ting, men det er ikke mindst farligt i de Aar af Menneskelivet, som helst skulde præges af en sund Vækst baade i legemlig og sjælelig Henseende.

En af de ydre Aarsager til, at dette Tomrum kan opstaa, er den, at de unge i Overgangsalderen drager hjemmefra. De fleste gør det i bogstavelig Forstand. De skal ud for at lære paa dette eller hint Omraade og med et Erhverv for Øje. Men selv om nogle er saaledes stillet, at de i denne Læretid kan opholde sig i deres Hjem, saa forlader de det i billedlig eller aandelig Forstand, idet deres Tanker vendes udad mod den store nye Verden eller indad mod deres egen Sjæls Verden, hvor et begyndende Voksenliv nu er ved at udfolde sig. Det ubetingede Tillidsforhold mellem Forældre og Børn begynder at slappes. Den unge møder noget, som han eller hun har vanskeligt ved at tale om. Der er Ting og Problemer baade fra Oplevelser i den udadvendte og den indadvendte Verden, som det næsten er umuligt at komme til andre med. Og Forholdene kan meget vel være saaledes, at det føles allervanskeligst at gaa til Far og Mor med de nye Tanker og Oplevelser. I saadanne Tilfælde kan en forstaaende ældre Ven eller en Lærer, der har den unges Tillid, være til uvurderlig Hjælp.

Samtidig med denne Dragen bort fra Hjemmet, bliver Arbejdet paalagt den unge i en bestemt Mængde og til bestemte Tider. Derved faar Fritiden en meget stor Betydning. Da skal Livet leves paa egen Haand, og der melder sig mange Tanker om denne Fritids Anvendelse.

Forlystelsesindustrien kalder fra mange Sider, Kammerater lokker, og hele den underlødige Tryksagsmængde, der betegnes ved kulørte Blade og Bøger, frister fra enhver Kiosk.

Dertil kommer saa det, som til syvende og sidst er det

allerværste: af hele den nødstedte Verdens Stilling maa den unge faa et forstemmende Indtryk af Kaos. Det kan meget vel komme til at se ud, som det enkelte Menneske saavel som den hele Menneskehed er uden ethvert ideelt og aandeligt Holdepunkt. Næsten alt virker til, at det gøres svært for den unge at faa fast Grund under Fødderne.

Dette er Stillingen for Tidens unge. De staar i et Afsnit af deres Liv, hvor et stort Maal helst skulde lyse for deres Øjne, hvor Viljen skulde hærdes og Karakteren styrkes, men møder just da et Væld af Fristelser og Farer. De unge er ofte i Ord og Væren, i hele den udadvendte Side, selvsikre og brovtende, men i Virkeligheden er de at ligne ved vege Planter, der skal plantes ud, hvor Vindene suser, og Bygerne gaar. Deres Sjæl er som den følsomme fotografiske Plade: let paavirkelig af ethvert Indtryk, det daarlige saavel som det gode.

Det gælder da meget om, at de ikke kommer til at staa uden Støtte. Da trænger de til stor Forstaaelse og Hjælp. Og fra den bedste Del, eller fra dem, der har haft de bedste Kaar, stiger der ogsaa en tavs Bøn om Hjælp og Forstaaelse frem fra deres Væsen.

Det er ud fra Forstaaelse af disse Kaar og dette Krav, at der fra flere Sider gøres et stort Arbejde for at komme Ungdommen til Hjælp. En hel Række frie Ungdomsorganisationer prøver at drage de unge ind i livsbekræftende Arbejde og gode Fornøjelser, og mange Skoler kalder ad de unge for at faa Lov til at give dem gode Kundskaber og gøre dem delagtige i vor danske Kulturarv og rige Aandsliv. Det er en kendt Sag, at jo mere det værdifulde og skønne faar Lov til at fylde vore Sind, jo mindre Plads bliver der for de nedbrydende Kræfter at vinde. Og alt Skolens Arbejde gøres med det Maal for Øje: at hjælpe de unge til en sund Udvikling i legemlig saavel som i sjælelig Henseende.

Mange Skoler for unge er fælles om to Ting. Den ene er Frivilligheden. Skolen staar med et Tilbud, en Indbydelse, og prøver at drage de unge ind i Arbejdet af fri Vilje.

Det andet fælles Træk er det, at man gerne vil give Undervisningen ud fra nogle Linier af Grundtvig, der lyder saaledes:

Oplysning være skal vor Lyst, er det saa kun om Sivet,
men først og sidst med Folkerøst Oplysningen om Livet.

Maalet for disse frie Skoler er — som ovenfor antydet — næsten alle Vegne tosidigt. For det første vil man oplyse om Sivet, d. v. s. udvikle Forstanden og give Mennesket en Kundskabsfylde fra den Verden, vi kan naa med Forstandens Søgelys — enten det saa bogstaveligt drejer sig om Sivet, der gror ved Aaens Bred, eller det drejer sig om den Sol, der er Midtpunktet i det Klodesystem, vor Jord tilhører.

For det andet er det Maalet at oplyse om Livet, og det vil sige at give Mennesket en Erfaringsvisdom, som vedrører Sjælelivet, det indre Menneske, at aabne Sind og Sans for Kunstens og Aandslivets rige Skatte.

Jeg tror, at Frivilligheden, som ikke hyldes af alle, er et stort Gode ogsaa under de givne Forhold, og jeg mener, den er en nødvendig Forudsætning for Skolens Arbejde, naar dens Maal er at give andet og mere end en blot og bar Kundskabsmeddelelse. »Tvang til Tro er Snak i Taage.« Kundskaber kan man vel i nogen Maade tvinge Mennesker til at tage imod, men sjælelige Værdier lader sig ikke paatvinge.

Og Skolen skal ikke opgive sit dobbeltsidige Maal. Med dette er den netop i Kontakt med de gamle Nordboeres Syn paa Slægtens Behov, og med det svarer den til Ungdommens virkelige Tarv og Trang.

Der er for de fleste unge tre store Hovedproblemer at tumle med. Det ene er Valg af Livsstilling, af Arbejde. Det er maaske nok i langt højere Grad et Problem for den unge Mand end for den unge Pige, men det kan i alle Fald være et Problem for begge Køn. Der findes ogsaa en hel Del Tilfælde, hvor Valget af Livsstilling ikke er noget Problem. Naar man har med Børn og unge at gøre, møder man her en vidt forskellig Stilling.

Der er Mennesker, der fra en tidlig Barndom helt bestemt ved, hvor deres Plads skal være. Der er ikke noget Valg. Men denne Sikkerhed har uden Tvivl været meget større i ældre Tid end nu om Dage. Da var det mere almindeligt og mere naturligt, at Sønnen gik i Faderens Fodspor og pløjede den samme Fure videre. Mange Ting har bidraget til, at dette Forhold er ændret i stort Maal.

Nu er Valg af Virke et Problem for de mange, og det er ofte et meget vanskeligt Problem. Den unge kan spekulere derover i Aar. Han eller hun kan begynde paa eet, men maa opgive, fordi det ikke var det rette. Det kan blive nødvendigt at bryde af i eet Arbejde og tage fat paa et andet, men den, der gør det, er ofte udsat for megen ubarmhjertig Kritik. Da gælder det i særlig Grad om, at han eller hun bliver mødt med Forstaaelse og Hjælp.

Her kan Skolen yde en Indsats, her er nemlig Oplysning paa sin Plads. Skolen kan give de Kundskaber, der skal til for at bane Vej, men den kan give mere. Den kan fortælle de unge om Arbejdets Adel, hjælpe dem til at forstaa, at der gives intet simpelt Arbejde, at det er lige saa ærefuldt at være Skærveslager som Minister i Kongens Raad. Det, det kommer an paa, er den Trofasthed og Pligtfølelse, Gerningen udføres med.

Og Skolen kan hjælpe de unge til at forstaa Værdien af, at Mennesket kommer i det rette Virke. Mands Gerning er for en stor Del Mands Lykke. Vi er alle kaldede til at udfylde en Plads og gøre en Gerning for derigennem at tjene som Medmenneske.

Kan det paa denne Maade lykkes Skolen at hjælpe de unge til at finde Vej, da gaar han eller hun godt rustede ind til Manddomslivet. Da bliver de Venner med Arbejdet, kan vaagne om Morgenen med Længsel efter at tage fat derpaa og kan lægge sig til Ro om Aftenen med Tanken paa Dagens Virke, med Bøn om Guds Velsignelse derover.

Det andet store Problem, der uvægerligt melder sig for de unge, er Kærlighedslængselen, Drømmen om at møde Livets underfulde Lykke i Samliv med een.

Inden for dette Livsomraade er det om muligt endnu mere vigtigt, at de unge finder den rette Vej. Her er Forjættelserne saa rige, men netop derfor kan Faldet eller Fejlagelsen blive saa skæbnesvanger. At det gaar skævt for saa forfærdelig mange er i vore Dage saa tydeligt. Beviserne ligger fremme i Dagen, de behøver ikke at nævnes.

Nutidens unge bliver let Bytte for en hel Del Overfladeviden om Forholdet mellem Mand og Kvinde. I deres egne Øjne bliver de baade kloge og udviklede i en meget tidlig Alder. Mange Ting som Bøger, Film og hele det frie Liv bidrager dertil. Men netop derfor er de meget udsat for at gribe fejl. Her er en af Livets største Fristelser, men ogsaa et af Livets rigeste Løfter. Faldet kan blive saa dybt, at det aldrig kan oprettes helt, men paa den anden Side kan Mennesker ogsaa her opleve den største jordiske Lykke.

Ved forstaaende Tale kan Skolen blive de unge til en uvurderlig Hjælp. Og hvad der ikke naas under Samtalens Form, kan maaske lykkes ad andre Veje. Jeg tænker her blandt andet paa Undervisningen i Litteratur. Naar Læreren fortæller om Ingemanns og hans Hustrus skønne Samliv, om Alma Stjernes rige Drømme og usvigelige Troskab, da kan det endnu lykkes at fange de unge saa stærkt, at de glemmer baade Tid og Sted.

Og vi kan i Skolen læse for de unge de skønneste Digterværker om Mænds og Kvinders Trofasthed og rige Kærlighedslykke. Jeg tror, at der igennem denne Undervisning kan gives de unge et Værn mod Farerne og lægges et Frøcorn i deres Sjæl, som kan bære rig Frugt.

Det tredie store Problem, Ungdommen staar midt i, er en Søgen efter et aandeligt Staasted, et indre Holdepunkt, som kan bære midt i Forvirringen og Kaos. Tomrummet, som Margit Wohlin har nævnt, vil nemlig fyldes. Sjælen søger et Indhold, og finder den ikke et stort og eviggyldigt Indhold, da vil den let blive et Bytte for Tilfældigheder og gribe efter det, der fra forskellige Sider udbydes med den største Reklame og de fedeste Floskler.

Der findes Mennesker, som søger at presse et aandeligt

Indhold i den unge Sjæl, medens andre er af den Opfattelse, at al aandelig Paavirkning er af det onde. Begge Dele er efter min Opfattelse urigtige. Det er sandt, at den unge i Overgangsaarene især er optaget af denne Verdens ydre Foreteelser, men vi maa ikke glemme, at han eller hun dog ogsaa i disse holdningsløse Aar har en Sjæl, der trænger til Næring, og et Hjerte, der er fuldt af Drømme og Længsler.

Her kan Historieundervisningen være en Hjælp til at klare Tanken for de unge. Historien er nemlig et af de bedste Midler til at vise os Menneskets Adel og Menneskets Fald. Sat paa Spidsen afspejler saavel Himmerig som Helvede sig klart for vore Øjne i Historiens Lys. Saa højt kan et Menneske naa, saa dybt kan det falde.

Om een kan det med Rette siges:

En Kæmpe, han var i al sin Færd,
hvem Frygten aldrig lammed!

Men om en anden hedder det med Sandhed:

— med Sejr fra Moskva til Kartagena
han dør dog ensomt paa Sankt Helena!

Under denne Undervisning kan det ske, at den unge ser sin Rod i Folkefællesskabets Grund, og dette Syn giver Livet baade Maal og Retning. Den unge Mand og den unge Kvinde er nu et Led i det store Folkefællesskab, har Glæde og Sorg. Sejr og Nederlag fælles med Folket, og faar dermed sin bestemte Plads og Opgave i dette Folk.

Meget er dermed naaet, men vi kan gaa videre ad denne Vej for at hjælpe Ungdommen til et aandeligt Livsindhold ved at øse af Bibelhistoriens og Menighedslivets rige Kilder.

Talsmændene for de forskellige Ismer spørger ikke om Lov til at paavirke de unge og fylde dem med den Livselixir, de hver for sig har Tro til. Den frie Ungdomsskole behøver da næppe heller at spørge om Lov til at oplyse om de dybeste aandelige Livsværdier og igennem denne Oplysning aflægge et personligt Vidnesbyrd om Guds Kærlighed og Almagt.

Og under Arbejdet med alt dette har vi endnu et godt Hjælpemiddel i vor rige Sangskat. Kan vi faa de unge til at synge ud af Hjertet, naar Glæde og Sorg vil have Ud-løsning, da har vi ogsaa derigennem givet dem en Hjælp.

De gamle Nordboere gav deres Visdom om Menneskelivet Udtryk i mythologiske Billeder. Eet af disse handler om Asken Ygdrasil, det mægtige Træ, der har sin Plads midt i Verden, strækker sin Krone helt op i Himmelen og ud over den ganske Jord. Træet, der er et levende Sindbillede paa Menneskelivet, har tre Rødder, hvoraf den ene gaar til Død-hjem og ender i Brønden Hvergelmer, hvor utallige Orme foruden Dragen Nidhøg gnaver af Roden.

Den anden Rod gaar til Jætteland og ender i Mimers Brønd, hvis Vand giver Kundskab til den, der drikker deraf.

Og den tredie Rod gaar til Gudhjem, hvor den ender i Urds Kilde; hvis Vande nærer til evigt Liv.

Dette er et stort Billede paa Menneskets Livsvilkaar med Fristelserne til det onde, med Trangen til at herske over Jorden og alt, hvad dens er, og med Længselen efter det Livets Liv, der er vort Hjertes dybeste Begær.

Vi kalder de unge til Skolen for at give dem et Værn mod Fristelsernes Brønd i Dødningeland, for at hjælpe dem til at drikke af Kundskabsbrønden, at de maa faa den Magt, som Kundskaber giver. Uden Kundskab kan vi ikke fylde vor Plads, hvor den saa ellers findes.

Men vi véd ogsaa af de gamles og vor egen Erfaring, at Kundskab er en Jættemagt, der kan bruges til det godes, men ogsaa til det ondes Fremme. Derfor maa vi hjælpe de unge til ogsaa at drikke af Urds Kilde, hvis Vand nærer til Livet med Evigheden for Øje. Da kan Karakteren udvikles, Viljen styrkes og Sjælen finde Lykken i Fællesskabets rige Fylde.

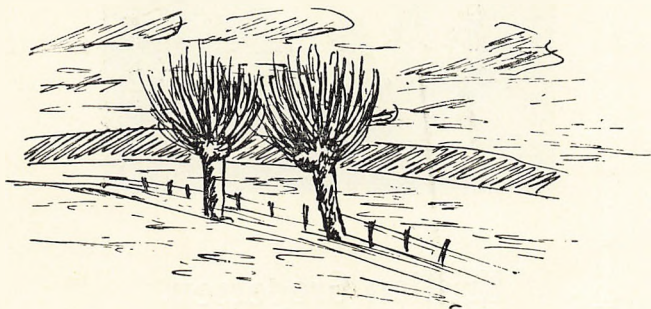
Jo, der er god Grund til at holde Skole for unge. Men vil dens Arbejde mod det store Maal nu ogsaa lykkes? Vi ser saa lidt til Resultaterne, vil nogle maaske sige. Hertil maa vi svare, at »Resultater« jo godt kan være til Stede, uden at de er saa lette at se. Men vi vil ogsaa sige, at ingen kender

Menneskets Veje, dersom Skolen ikke havde været. Maaske dog alligevel et og andet lykkedes.

Skolen har kun at kalde og give. Trangen til at modtage det, Skolen har at bringe, er i stort Maal til Stede, bevidst eller ubevidst, maaske mest det sidste.

Men lykkes det kun Skolen at tjene og give af ydmygt Sind, da er den ogsaa inde under Forjættelsen om, at Frugten vil ikke udeblive.

A. Th. Geertsen.

Kristian Gregersen.

I Aarene o. 1920 var det blevet en Skik at samles ved Foraarslid paa Nørre Ørslev Højskole til et 2-Dages Møde for at drøfte den unge Slægts Ve og Vel. I 1921 holdtes dette Ungdomskursus, som det blev kaldt, den 12. og 13. Marts. Begge Dage kom med herligt Foraarsvejr. Vaarblomsterne foldede sig ud med deres stærke, rene Farver i hvidt og blaat og gult, og over alle Markerne lød Lærkens kvidrende Foraarssang. Under disse overordentlig gunstige Forhold havde Mødet vundet meget stor Tilslutning. Der var 275 indmeldte Deltagere fra saa at sige alle Stiftets forskellige Egne. Det var dog ikke alene det gode Vejr, der havde draget den store Skare af Mennesker sammen hin tidlige Vaardag. Det var andet og mere, og maaske især dette, at paa Mødets sidste Dag — det var en Søndag — skulde den nye Forstander for Skolen, Friskolelærer Kr. Gregersen fra Stege

paa Møn, tale. Man vilde nok høre, hvad nu han førte i sit Skjold. — Saa udløstes Spændingen. En Cyklist med dampende Snadde i Munden svingede østfra ind i Skolehaven. Let og adræt sprang han af Cyklen, hilste venligt til alle Sider og præsenterede sig som den nye Forstander. — Kort efter stod han paa Talerstolen i Gymnastiksalen, omgivet af en tætpakket, lyttende Forsamling. Hvad han sagde, er forlængst gledet ud af Hukommelsen. Men tilbage staar uudslætteligt Billedet af en Mand, der var grebet af høje Syner og langtrækkende Livsmaal.

Men hvem var han den nye Mand, der nu skulde til at tage fat paa den gamle Skole i Nørre Ørslev. Hvor stammede han fra, og hvad havde han levet?

Af Herkomst var han Gaardmandssøn fra Hornborg ved Horsens. Hans Fader var udvandret Sønderjyde, en af de mange, som — for at unddrage sig den prøjsiske Militærpligt — i Aarene efter 1864 gik mod Nord over Kongeaen og fæstede Bo i Kongeriget eller drog videre over det store Hav til Amerika. Kr. Gregersen, der her skal tales om, glemte aldrig den Rod, hvoraf han var runden. Kærlighed til den danske Sag i Sønderjylland fulgte ham til det sidste og var en af de Grundfaktorer, der var bestemmende for hans Liv og Gerning. I mange Aar var han Medlem af Bestyrelsen for sønderjydsk Forening i Nykøbing, og jeg véd, at Skildringen af den nationale Kamp i Sønderjylland hørte til hans kæreste Emner paa Skolen. Her kom det vidunderligt til at gælde, at han blev baaret af det, han vilde fremstille.

Alt tyder paa, at Kr. Gregersen havde levet et rigt Ungdomsliv. Han havde tjent paa en Gaard paa Askoveggen. Han havde virket som Kontrolassistent paa Als og var her næsten daglig kommen i Andreas Graus Hjem. Han havde været Elev paa Roskilde i det allerførste Hold, Thomas Bredsdorff samlede der i 1907—08. Saa var Lysten til selv at blive Lærer vaagnet hos ham. Han kom paa Silkeborg Seminarium, hvor Forstander Winther dengang stod i sin fulde Kraft og øvede dybtgaaende Indflydelse paa de unge, vordende Lærere.

Efter endt Uddannelse stod han rustet til at tage fat paa sin Livsgerning. Den lod heller ikke vente paa sig. Han blev Lærer paa Eriksminde Efterskole ved Odder. Her kom han da til for første Gang at indtage den Stilling, han elskede, Pladsen midt i en Flok glade, lærelystne unge. Dog, Eriksmindetiden fik størst Betydning for ham derved, at han her mødte den unge Lærerinde Marie Dideriksen, som gav ham Haand og Hjerte til Livsfølge. Marie, som jeg helst kort og godt vil kalde hende, og som overlever Kr. Gregersen, er Datter af den ansete, landskendte Gaardmand Hans Dideriksen fra Mandemark paa Østmøn. At han ikke var af de Folk, hvoraf der, som man siger, gaar tolv paa et Dusin, fremgaar alene deraf, at da Oldnordisk Musæum i København fejrede 100-Aars Jubilæum nu for mange Aar siden, blev det betroet denne jævne, mønske Gaardmand at tale sammen med den store universitetsuddannede Lærdom. Jeg mindes tydeligt det Indtryk, det gjorde paa os, som dengang var unge. Hans Dideriksen blev for os en Idealskikkelse næsten Side om Side med Niels Jokum Termansen.

I Hjemmet i Mandemark voksede en Flok sjældent dygtige Børn op. En af dem var altsaa Marie, som havde givet Kr. Gregersen Haanden til Livsfølge. Den 31. Juli 1914 stod deres Bryllup hjemme i Mandemark, 31. Juli, hin uforglemmelige Dag, da den første Verdenskrig udbrød. Fra Haven ved Bryllupsgaarden kunde de se, hvordan Fyr efter Fyr blev slukket nede paa den tyske Kyst. Til sidst laa den mørk og øde hen. Et haandgribeligt Vidnesbyrd om den aarelange Mørketid, Verden gik i Møde.

Marie og Kr. Gregersens første Hjem blev, som allerede nævnt, Friskolen ved Stege. De syv Aar der, da Drengene blev født, og Hjemmets Rigdom med dem voksede fra Aar til Aar, var maaske de lykkeligste i det lange Aaremaal, de fik Lov til at leve sammen. — Den sidste Gang, jeg besøgte Gregersens i Taagense Skole, var han syg og sengeliggende. Men trods alt var han den Dag forunderlig munter og glad. Der kom intet Klagemaal over hans Læber. Under Samtalen fik han dog Lejlighed til at ytre det meget sigende: »Jeg

skulde aldrig have forladt Friskolen.« Saadan kunde han ofte sige, har Marie sagt, efter at han var blevet en syg Mand med nedbrudt Livsstyrke. Men det ændrer intet ved Grundlinien i hans Liv. Den stiledede mod Højskolen. Hans Seminarieuddannelse i moden Alder havde Højskolen som Maal. Derfor maatte han vandre Vejen, da den aabnede sig for ham.

En skønne Dag ved Aarets Begyndelse i 1921 fik de unge Friskolefolk Besøg af tre Mænd fra Nørre Ørslev Højskoles Bestyrelse, nemlig H. J. Andersen, Nørre Ørslev, Ludvig Simonsen, Sdr. Ørslev, og Otto Møller, Grænge. De kom med Tilbud om, at Kristian og Marie Gregersen kunde, om de vilde, blive Forstanderfolk paa Falsters Højskole. Dette Tilbud kunde de ikke modstaa. Deres Svar blev et Ja.

En Aprildag 1921 holdt de saa deres Indtog paa Højskolen, og dermed begyndte 16 lange og gode Aar i dens Tjeneste.

Nye Folk, nye Skikke, siger det gamle Ord. Det kom til at passe her. Den ydre Ramme om Skolen blev paa mange Punkter forandret eller forbedret. Og det vil ikke være nogen Overdrivelse at sige, at Marie her var den drivende Kraft. — Skillevæggen mellem to mindre Stuer i Forstanderlejligheden blev nedrevet. Derved fremkom en stor og meget smuk Dagligstue. Saa kom Turen til selve Skolen. Ældre Folk husker nok den store Skydedør mellem Skolestuen og en bagved liggende mindre Stue. Det skilte blev nu forenet. Skydedøren forsvandt. Og selv om det koster øget Brændselsforbrug, vil dog ingen ønske de gamle Rumforhold tilbage. Kakkellovnsfyringen med alle dens Ulemper blev afløst af Centralfyrr; det var ikke let at komme afsted med at faa det indrettet, men det gik. De kedelige Tagvinduer i Elevværelserne paa Loftet blev ombyttet med Kvistvinduer. Det gav Lys og Luft. Endelig blev der opført en mindre prydelig Tilbygning mod Vest til Brug for Mormor og Moster. Nej, denne Tilbygning er i sig selv ingen Pryd, men det var en Vinding — endda en meget stor — at disse to Kvinder blev knyttet til Skolehjemmet. Det havde Mosters sjældne Dygtighed behov i alle Retninger. Og hvilken Vinding for det hele,

at Mormors milde Ansigt kom til at lyse over det fra Gry til Kvæld. Det er godt med Sol fra Himmelhvælvet, men endnu mere Værd har det Solskin, der har et gammelt Menneskes Ord og Færd til Kilde. Det er i Sandhed velsignende! — Mormor døde i Sommeren 1930. Hendes Grav er paa Magleby Kirkegaard ved hendes længst afdøde Mands Side.

Om Gregersens daglige Skolevirksomhed kan jeg ikke sige noget videre. Her vil i hvert Fald hans gamle Elever kunne tale bedre end jeg. Jeg vil blot sige, at jeg ofte har overværet Morgensangen i Skolestuen ved Arbejdsdagens Begyndelse. Der bekendte han Troen og bad Fadervor, og det gjorde han med megen Varme og Inderlighed. — Ofte er jeg ogsaa kommen ind paa Skolen, naar den egentlige Arbejdsdag var sluttet. Da kunde man træffe ham i Skolestuen med den uundgaaelige, noget sure Pibe i Munden i ivrig Samtale eller Disput med Eleverne. — Hans og Maries Hjem stod aabent for alle. Der kunde man færdes frit. Ved de store Møder kunde Stuerne til Tider være næsten stopfulde af Mødegæster fra nær og fjern. Her mødtes man og taltes ved, og her hvilede man ud efter en maaske anstrengende Foredragstime i Salen med de meget ubekvemme Bænke.

Den Anke er blevet rettet mod Gregersen som Lærer og Taler, at han i alt for høj Grad bevægede sig i det samme Spor. Sjældent eller aldrig overraskede han sine Tilhørere med nye, friske Tanker. — Maaske er der noget rigtigt i denne Anke. Men dertil er dog dette afgørende at sige, at der godt kan være Styrke i det eensporede. Er der noget, man for Alvor vil, midtsamles al Tanke og Tale uvilkaarligt om dette ene. Og der var noget, Gregersen saadan for Alvor vilde. Som for ham var baade det første og det sidste. Han vilde tilskynde, opmuntre, dygtiggøre den Ungdom, der kom inden for hans Rækkevidde til dansk Liv paa kristen Grund. Saadan forstaaet var Kristian Gregersen yderst eensporet. Her var han altid at træffe med de Evner, som var givet ham. Her gjorde han sin egentlige og inderste Indsats, hvad hans gamle Elever, som naaede frem til at forstaa ham, ogsaa vil indrømme.

Efter den økonomiske Opgang i Tyverne kom Nedgangen i Trediverne. Elevtallet sank og gled umærkeligt ned under det Lavmaal, der betinger Statstilskud. Han maatte give op. — Aldrig glemmer jeg den Septembermorgen i 1937, da Opbruddet skulde ske. Vognen holdt for Døren. Familien var samlet, alle rejseklædte. Saa lukkede Gregersen Døren, laasede og gav mig Nøglen. Endnu et Haandtryk. Saa kørte Vognen. Ingen af de bortdragende saa sig tilbage. Et Kapitel i den gamle Skoles Historie var afsluttet.

Ved gode Venners Hjælp og Bistand fik Gregersen endnu nogle Arbejdsaar ved Børneskolen i Taagense ved Nysted. Men han var en brudt Mand, ogsaa kropsligt, idet han kort efter Opbruddet fra Nørre Ørslev blev ramt af Apopleksi i højre Side. I Foraaret døde han. Hans Grav er paa Nykøbing nye Kirkegaard. Her har hans gamle Elever rejst Mindesten over ham. Efter Mariæ Ønske staar der under Navn og Aarstal Salmelinien: »Aldrig forstummer Tonen fra Himlen.«

M. P. Schmidt.

Mindeord om Kr. Gregersen.

I.

I Foraaret 1947 døde fhv. Forstander Kr. Gregersen. Denne Meddelelse fik mange gamle Elever til at se tilbage paa en Tid, som denne Mand havde haft sin Tilknytning til, nemlig hans Forstanderaar paa Nr. Ørslev Højskole.

I 16 Aar fik han Lov til at virke ved Skolen, og i den Tid var han derfor Skolens Midtpunkt. Mange unge lærte ham her at kende og kom til at holde af ham, hvad enten det var en fra en fremmed Egn, der kom som Elev til Skolen, hvor det snart mærkedes, at det tillige var et Hjem, den fremmede var kommet til, eller det var en af os, der allerede fra Barneaarene havde Lejlighed til at komme og være med i Ungdomsarbejdet her. Vi, der som smaa Piger eller Drengene tidligt fik Lov til at være med til Gymnastik og Folkedans paa Højskolen, opdagede snart, at Gregersen fulgte dette Arbejde med levende Interesse. Ja, han fulgte os gennem Barne- og Ungdomsaarene i det Foreningsarbejde, der øvedes her. Vi forstod knap dengang, hvad det betød, men glade var vi for de Gange, Marie og Kr. Gregersen samlede os unge omkring Kaffebordene efter et Møde eller lignende. Var Flokken stor, var vi i Skolestuen eller Spisestuen; var den ikke større, end deres egne Stuer kunde rumme den, var Dørene altid aabne dér. Hyggeligt var det altid med saadan en Afslutning, hvor vi fik Sangbøgerne frem og sluttede Dagen med et Udvalg af danske Sange. Ved saadan en Lejlighed lagde man snart Mærke til, at var en fremmed Pige eller Karl kommet til Egnen og viste sig interesseret i Samværet, var de som fremmede lige velkomne hos Højskoleparret.

Som Elev paa Skolen blev man snart grebet af den Maade, Gregersen begyndte Skoledagen paa. Jeg mindes tydeligt Morgensangen, Andagten og de gode, danske Sange, han valgte og fik os til at synge. Ja, efter en saadan Skoletid havde vor Sangbog dobbelt Værdi for os.

Fornøjeligt ledede Gregersen Skolearbejdet og gjorde os interesserede i de forskellige Fag, og som en af dem, der har haft Lejlighed til at være Elev ogsaa paa større Skoler, maa jeg sige, at den lille Skole har givet mig Værdier, som jeg ikke har fundet andet Sted.

Gregersen var jævn, ærlig og ligetil i sit Skolearbejde, og hans Elever fik Tillid til ham. Han kendte sine Elever, var sammen med dem selv ofte i Fritiden, var med at spille Skak og Bob, som i min Højskoletid var meget brugt, eller han indøvede Eleverne i at spille Dilettant og meget andet fornøjeligt.

Var der undertiden et eller andet, som en Elev havde Lyst til at drøfte med ham, var han altid rede til at udtale sig. Ofte har et Par Elever vel siddet over for ham paa hans Kontor og lyttet til ham, mens han fortalte, og betragtet ham, mens han ivrigt stoppede og tændte sin bedste Fritidsven: Piben. (Tobakken var en af de faa Nydelser, som han trods sin Sukkersyge ikke behøvede at give Afkald paa.)

Gregersen var ikke som en anden Højskolemand, jeg senere har lyttet til, yderst begejstret over Tysklands hastige Udvikling eller beundrende over den tyske Ungdomsopdragelse i Trediverne, tværtimod! Det var med Frygt, han saa Nazismens stærke Fremgang, og med Betænkelighed saa han den Stilling, Danske Syd for Grænsen befandt sig i.

Fra vort Skoleophold havde vi i Kr. Gregersens Gerning faaet et godt Eksempel at arbejde videre efter. Skolearbejdet var præget af dette: hvad kan jeg yde, og hvad er min Pligt? og ikke af det, som er mere paa Mode for Tiden: hvad kan jeg kræve, og hvad kan jeg forlange?

Efter at Gregersen i disse 16 Aar havde lagt sine bedste Manddomsaars Arbejde i Nr. Ørslev, var Tiderne vendt, og han maatte brat forlade Højskolen, der var hans Hjem og

Arbejdsplads, og som han havde kastet sin Trofasthed og Kærlighed paa.

Ja, Gregersen forlod Skolen, og det var fra samme Dag for mange af os, som om Traaden, der var Forbindelsen mellem os og Skolen, var brudt. Jeg kunde ønske, at gamle Elever o. fl. dengang havde kendt det lille Vers, hvori der staar:

Lidt flere lyse Smil — lidt mindre Voldsomhed,
 lidt mere Hjælp til den, hvem Skæbnen tynger ned,
 — lidt mere ja — lidt mindre nej,
 lidt mere vi — lidt mindre jeg,
 lidt flere Blomsterkranse paa Livets trange Vej,
 lidt færre paa vor Kiste, naar Striden er forbi.

Som bekendt er gamle Træer ikke nemme at plante om. Kr. Gregersen gik ind i et Arbejde, som gode Venner skaffede ham i Taagense Skole, med Lyst, Energi og Vilje, men hans Kræfter kunde ikke klare sig for Sygdommen, der vandt mere og mere ind paa ham og til sidst bandt ham til det Sygeleje, han ikke rejste sig fra mere.

Gregersen var en syg Mand i Besættelsesaarene, men jeg ved, at hans Virkelyst var hos ham lige til allersidst; han var grebet af Lyst til at virke for Danmarks Sag og desuden for det, der laa ham saa inderligt nær: Sydslesvigs Sag.

Paa Gregersens Grav paa Nr. Kirkegaard i Nykøbing staar nu en Sten, gamle Elever i Fællesskab har rejst. Det er karakteristisk, at denne Tanke overalt har mødt Forstaaelse og Velvilje, og kun ganske faa har afslaaet sig fra at være med. Mindet er ikke pralende, men en ægte dansk Sten, der klart og kønt frem i Tiden vil vidne om, at her hviler en Højskolemand, som gamle Elever i Taknemmelighed og Ærbødighed vil mindes.

Anker Piil.

25. Oktober 1947.

II.

Det var med Vemod, vi gamle Elever hørte om Forstander Kr. Gregersens Bortgang i April Maaned.

Som saa ofte tidligere maatte vi tænke tilbage paa vort

Ophold paa Nr. Ørslev Højskole, og med Tankerne vælder lyse og gode Minder frem.

Vi var kun en lille Flok i Sommeren 1936, men netop dette var sikkert Aarsag til, at vi i høj Grad følte os som hørende til een Familie og lettere kom i Kontakt med hinanden.

Forstander Gregersen forstod at lede sin Skole paa en saadan Maade, at vi helt følte os hjemme. Det laa ham stærkt paa Sinde at lære os at kende Forskel paa godt og ondt, og at vi skulde faa Øjnene op for Livets sande Værdier. Det betød ogsaa meget for ham, at vi lærte at forstaa, hvad Højskolen kunde give os med hjem.

Ikke alene gamle Elever, men alle de unge, der igennem Forstander Gregersens store og gode Arbejde for Ungdommen kom i Berøring med ham, skylder ham en oprigtig Tak.

Asta Jensen.

Til Landsstævne.

Fra den 24. til den 27. juli afholdt De danske Gymnastikforeninger og De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger landsstævne i Odense.

For os deltagere blev det en stor oplevelse, som sent vil glemmes, og jeg vil fortælle lidt om den store fest, især gymnastikken, da det var den, jeg deltog i.

Her fra Maribo amt stillede vi med et karlehold paa ca. 80 og med et pigehold paa ca. 100 deltagere. Det var baade fra gymnastikforeningen og idrætsforeningen, men vi saa, at der fra nogle amter var hold fra begge de to foreninger; det, syntes vi, var kedeligt. Vi trænger saa meget til at staa sammen i vort ungdomsarbejde. Gymnastikken er jo desværre i tilbagegang de fleste steder, og derfor har vi ikke raad til at staa splittet.

Deltagerne fra Maribo amt havde faaet arrangeret fællesrejse. Vi tog over Langeland; det var en dejlig tur, selv om vejrguderne ikke viste os deres milde ansigt. Paa køreturen over Langeland knitrede lynene, og tordenen rullede. Toget havde det paa samme maade som vort lille stubbekøbingtog, saa vi var noget fortunlede, da vi gik om bord paa færgen for at stævne mod Fyn. Sejlturen var pragtfuld; hvor er der smukt ind gennem Svendborgsund med alle de smaa, smilende øer.

Saa gik turen fra Svendborg til Odense med tog gennem det frodige, fynske landskab med de mange, levende hegn. Hen paa eftermiddagen var vi i Odense.

Om aftenen havde vi den store indmarch paa Odense smukke stadion; her marcherede fjorten-temten tusinde gymnaster, idrætsfolk og skytter. Det skal have været et betagende

syn; men det kan tilskuerne bedre fortælle om; for os aktive var det en dejlig fornemmelse, at alle vi unge gik der side om side med vore faner i spidsen. Det gav saadan en følelse af fællesskab.

Fredag og lørdag var der idræt om formiddagen, og om eftermiddagen var der gymnastik; det foregik paa to pladser: karlene paa fodboldbanen, pigerne paa atletikbanen, og der var to hold inde ad gangen. Der blev vist megen god gymnastik, og det var let at se, at der var gjort et stort arbejde, baade fra ledernes og gymnasternes side, for at faa det saa godt som muligt.

Fredag eftermiddag, inden gymnastikken tog sin begyndelse, besøgte kongen og dronningen landsstævnet; det var ogsaa en stor oplevelse. Alle deltagerne stod opstillet paa fodboldbanen med alle fanerne i spidsen. Der blev budt velkommen til kongeparret af Karsten Gundersen, formanden for De danske Gymnastikforeninger, som blandt andet udtalte: »Det er den ungdom, der ikke svigtede i farens stund, og jeg tør sige, at det vil den heller ikke gøre i fremtiden —«. Det er store ord at staa inde for, men vi maa haabe, at vi, der er unge nu, maa kunne svare til dem.

Hver aften var der forskellig underholdning og taler, og der var gymnastikopvisning af hold fra Norge, Sverige og Finland. Den gymnastik, disse nordiske hold viste, er noget forskellig fra vor baade for pigernes og for karlenes vedkommende; det var meget morsomt at se, skønt vi vel ikke syntes, der var noget videre for os at lære af det.

Fra Sydslesvig var et hold piger og et hold karle; det var en meget stor oplevelse blot at se disse unge med iblandt os. Det fik os til at tænke paa, at vi ikke maa glemme dem dernede syd for grænsen. Det var dejligt at høre dem synge; det var, som man kunde høre, at de gav sig selv i de ord, de sang:

»I vor arbejdsdragt, frejdig uforsagt
vil vi stride landet hjem til Danmark!«

Det var en levende paamindelse om, at vi ikke maa glemme, at de trænger til vor hjælp dernede.

Søndag eftermiddag var der opvisning af to store pigehold fra Svendborg og Odense amter; der var ca. 500 piger paa hvert hold. Det var et smukt syn at se disse piger marchere ind paa den grønne plæne i det dejlige solskin og med fanerne i spidsen. Der var fem faner i spidsen for Odense amtshold, og man kunde se, at fanebærerne vidste, hvilken betydningsfuld post de havde, men saadan var det med alle fanebærerne ved landsstævnet; de bar vort flag med ærefrygt og stolthed.

Som afslutning for søndag eftermiddag erklærede Karsten Gundersen landsstævnet for afsluttet.

Søndag aften var der arrangeret kammeratskabsfester i større lokaler over hele Odense.

Deltagerne var indkvarteret i alle Odenses skoler, og det gik meget fint, selv om papirmadrasserne knirkede, naar nogen vendte sig, saa nattesøvnen blev forstyrret.

Bespisningen gik ogsaa glat, selv om det var en mægtig opgave at mætte 15000 munde; ved det store spisetelt fik vi lært køkultur; vi blev lukket ind i hold, og lotterne sørgede for betjeningen i spiseteltet.

Tilskuerpladserne var under hele stævnet godt besat, men højdepunktet var naturligvis under kongeparrets besøg.

Mandag morgen rejste alle vi fra Maribo amt hjem, ligesom paa udturen over Langeland, godt trætte, men en uforglemmelig oplevelse rigere. Blot landsstævnet maa have givet alle deltagerne nyt mod til arbejdet i gymnastiksalene landet over i vinter og ind i fremtiden.

Tove Bo Petersen.

Dansk Film og dens Chancer.

En Filmsanmelder sagde engang til mig: »Filmen er Menigmands Teater«. Grunden til, at han fremkom med denne Udtalelse, var, at jeg selv i en Kritik havde skrevet om en Film, at den kun var for de faa, der havde Mulighed for at forstaa den. Disse Ord fik Anmelderen til at sige, at dersom dette var Tilfældet, var Filmen uden Værdi. »Filmens Styrke ligger nemlig i«, sagde han, »at den er i Stand til at tale til jævne, almindelige Mennesker«. I Begyndelsen protesterede jeg, endog temmelig kraftigt, fordi jeg mente, at ogsaa Film, der krævede visse Forudsætninger af Tilskuerne, havde Berettigelse. Men jeg er begyndt at indse Rigtigheden i Ordene, samtidig med at jeg alligevel holder fast ved min egen Paastand. I Litteraturen er der f. Eks. stor Forskel paa en Nis Petersen og en Sigurd Elkjær. De er udmærkede Forfattere begge to, men medens alle kan have Udbytte af at læse den sidste, vil Nis Petersen kun blive værdsat af en Del af Folket.

Men saa meget er i hvert Fald givet, at Filmen, som paa Grund af en Mængde Faktorer er blevet en Magt, vi knap forstaar, virkelig er »Menigmands Teater«. For forholdsvist smaa Penge kan alle og enhver gaa i Biografen. Filmen er ikke kostbar som f. Eks. Teatret, den er lettere at fatte, fordi dens Virkemidler er mere direkte end Teatrets, og den er saa behagelig nær ved Gadedøren. Er den ikke netop at finde om Hjørnet i næste Gade, saa kan man i hvert Fald naa den i Løbet af meget kort Tid. Selv paa Landet behøver man ikke at ulejliges sig til Byen. Rejsebiograferne flytter rundt med hele Herligheden og rykker direkte ind i Forsam-

lingshusene. Ved disse sidste er der blot den Hage, at de som Regel er mindst tre Aar bagefter i deres Repertoire.

Nu vil det imidlertid spænde alt for vidt at tale om Film i Almindelighed, dertil er Pladsen alt for lille. Og selv om jeg kun tager et enkelt Felt frem, vil dette alligevel ikke være uddebatteret. Langtfra. Hvad her siges, er kun en kort Oversigt over nogle enkelte Problemer og Spørgsmaal i Forbindelse med Film. Naar jeg dertil har valgt dansk Film, er det fordi, dette Emne maaske er det vigtigste, naar Talen er om Film, netop fordi det drejer sig om *dansk* Film, om vort eget Lands Produktion.

Det er dog ikke uden en vis Følelse af Mismod, man gaar i Gang med slig en Opgave. Dansk Film er ikke i Øjeblikket, og har slet ikke været det for nogle Aar siden, særlig inspirerende at diskutere, hvis man skal se Sandheden i Øjnene. Og maaske kan man alligevel sige, at dansk Film netop er inspirerende, inspirerende til at frembringe noget bedre paa Grund af dens lave Stade. Og det er ikke alene Kritikerne, der siger, at dansk Film er daarlig. Det siger det danske Folk som Helhed. Masser af Gange kan man høre Folk sige, naar de lukkes ud af Biograferne efter en Forestilling med dansk Film: »Nej, det er ikke værd at se, maa vi saa be' om de amerikanske«. Hvor sorgeligt det maaske end kan synes, kan man lige saa godt med det samme indrømme, at dansk Film ikke har Publikum med sig. Men heldigvis er det ikke Publikums Skyld. I hvert Fald ikke direkte.

Fejlen ligger derimod hos Selskaberne, hos ASA, Paladium, Saga, og hvad de ellers kalder sig. Det var dem, der svigtede i Tiden mellem de to Verdenskrige. Før den Tid havde dansk Film sin Glansperiode. Desværre har vi, som i Dag hører de unge til, ikke haft Lejlighed til at stifte Bekendtskab med de første danske Film fra de gyldne Pionéraar, men derimod har vi hørt om dem, hørt om de Tider, da Storm Petersen spillede Komædie og Psilander var hele Verdens Filmshelt, de Tider, da Chaplin i Amerika i Stumfilmens Dage stod paa

sin Udviklings højeste Tinde. Da fejrede dansk Film Triumfer som ikke siden.

Og fra nu af gik det nedad Bakke. Allerede midt i Tyverne mærkedes den Tendens, der indtil Verdenskrig Nr. 2 var fremherskende i dansk Film. Man blev mere ligeglad, gik over til at lave ligegyldige Farcefilm uden at tænke paa, at samtidig købte Amerika og Tyskland sig ind i Landet med deres Masseprodukter. I disse Lande havde man Mulighederne i Form af rigelig Kapital; det spillede ingen Rolle, om en Film kostede en Million Dollars, blot den derved sikrede sig Førstepladsen paa Markedet. Ja, man forsøgte ligefrem i de amerikanske Selskaber at overgaa hinanden i Udgifter og Omkostninger. Det skabte Sensation altsammen. Og paa en ublu Maade tog man Pressen til Hjælp. Hvad gjorde det, om Greta Garbo blev gift med forskellige Mænd i Avisomtalerne, naar blot hendes Navn derved blev kendt, og Folk strømmede til Biograferne for at se hende. Hvad gjorde da Danmark? Fremstillede en Række lavt rangerende Film, hvor man i fuldt Maal benyttede sig af en plat faldepaa-Halen-Komik. Bevares, man lavede ogsaa Film, som skildrede dansk Folkeliv, specielt Bondelivet, et Emne, som rigtigt behandlet rummer Masser af Stof. Men det hele druknede i Romantik og Piger med Fletninger og Gæs, der vraltede over en Gaardsplads med Stokroser. Kort sagt: blev en vanmel Gang Sødsuppe, som Danmarks moderne Ungdom havde uhyre vanskeligt ved at goutere. Andre Steder havde man dog ellers vist Vejen, tænk blot paa fransk Films fine Kunst, lysende klar (og maaske kold?) Realisme i Teknik som Handlingens og Skuespillets Skildring af Menneskets Psykologi. Her var noget at lære af, — men man syntes utilbøjelig til at tage ved Lære.

Der skulde aabenbart en Besættelse til, før det lykkedes det danske Folk at faa Øjnene op for, at dansk Film ogsaa har en Mission. Nu tror jeg dog ikke, at det var af ren og skær Idealisme, at de gæve Producenter i Lyngby og Hellerup begyndte at anstrenge sig en lille Smule. Grunden er

snarere den, at de forstod at udnytte den Situation, der saa beklageligt var opstaaet, da Tyskerne væltede over vore Grænser og forbød saavel engelske som amerikanske Film. Nu var der alter Penge at tjene for dansk Film. Og saa tog man fat. Bodil Ipsen blev hentet ud af det kgl. Teater, Poul Reumert tog Lægekitlen frem fra Garderoben, og »Sagførerparret« Gunnar Lauring og Beatrice Bonnesen sammen med et Hav af vore førende Kunstnere blev stillet foran Kameraet og Projektørerne. Og hvad saa vi? En hel Serie danske Film, der i kunstnerisk og teknisk Henseende stod paa et saadant Stade, at vi havde vanskeligt ved at forstaa det. Ganske vist havde man i Mellemløbet vist, at man kunde lave Film, — tænk paa »Vredens Dag«, — men det blev ikke til mere. Nu derimod kom man, saa man, og sejrede man. Dansk Film vandt nyt Terræn, prøvede nye Veje; man tog bl. a. sociale Problemer under Debat, (et Felt, som amerikansk Film altid har været bange for, i hvert Fald indtil for kort Tid siden. Hvordan er det ikke med Negerproblemet?), og vi fik »Afsporet« og »Det brændende Spørgsmaal«, for blot at nævne et Par enkelte. Og disse Undtagelser fra dansk Film, som vi hidtil havde været vant til den, skylder vi for en stor Del Bodil Ipsens sikre Haand. Hendes Talent kom her til sin store Udfoldelse; hun forstod i en Film som »Afsporet« at skabe en glødende Atmosfære, der greb uden at virke med grovere Midler, end godt var. Filmen var Realisme, men heldigvis en Realisme med Hjerte, og et Hjerte, der kunde banke.

Mest glædeligt af det hele er det imidlertid, at dansk Film selv efter den anden Verdenskrig synes at forfølge Sukces'erne fra Krigsaarene. Vi har siden Besættelsens Ophør faaet de udenlandske Film tilbage, men paa Trods af Konkurrencen laver Ole Palsbo en Film som »Ta' hvad du vil ha'«, Instruktørparret Henning-Jensen kaster sig ud i Opgaven med Estrid Ott's Bog »De Pokkers Unger«, og Christen Jul sætter »My name is Petersen« op, kort Tid efter, at Nexøs Roman »Ditte Menneskebarn« som Film havde overtrumpet alle Forhaabninger, allesammen Ting, som ikke staar tilbage for Hoved-

parten af Udlandets Masseproduktion. Det er den Slags Film, der lover for Fremtiden, men som samtidig forpligter. Gid d'Hrr. Producenter ikke maa glemme det sidste.

Naa, tro nu ikke, at dansk Film for Fremtiden vil være lutter Lagkage. Langtfra. Hvad der i Øjeblikket vokser frem af den Spire, der blev lagt under Besættelsen, er endnu kun svag Begyndelse. Stadig kan man se Firmaer, altsaa danske, som paa en uhyggelig Maade spekulerer i Publikums Smag, eller maaske rettere: Publikums Trang til pirrende Sex og erotisk Gøgl, tænk her paa »Sikken en Nat« optaget af Saga. Naar det stadig kan lade sig gøre at faa en saadan Film frem paa Markedet, er der god Grund til at raabe et kraftigt »Vagt i Gevær«. Den Slags bør ikke ske mere!

Men spørger man saa om Grunden eller Grundene, for de er mange, til, at dansk Film i Mellemkrigstiden laa og til dels stadig ligger paa det Stade, hvor den i Relation til Udlandets Produktion er placeret, kommer man til det Resultat, at der for saa vidt ikke er noget at sige til, at dansk Film ikke kan klare sig. Man faar maaske Medlidenhed? Nej, langtfra, for netop da Konkurrencen er saa stærk, er der saa meget mere Grund til at tage alvorligt fat.

Dansk Teater af i Dag staar jo paa et meget højt Stade i Forhold til Udlandet, ja, den danske Operascene er en af Verdens fineste, og vor Ballet er maaske Verdens bedste. Paa nogenlunde samme Maade stiller det sig med Skuespillerne, det Indtryk faar man i hvert Fald, naar Gæster fra andre Landes store Scener udtaler sig om danske Teaterforhold. Og vi har vel ogsaa Øjne til selv at se det med. Vi har Navne som Poul Reumert, Bodil Ipsen, Poul Reichardt, Lisbeth Movin, Bodil Kjær, Ebbe Rode og Mogens Wieth, for blot i Flæng at nævne nogle, der i dansk Film har øvet en betydelig Indsats. Denne Side af Sagen ser altsaa ud til at være i Orden. Dertil har vi en Instruktør som Carl Th. Dreyer, selv om vi desværre kun saa sjældent ser ham i Stolen. Men kan vi forlange mere. Nej, ærlig talt, Kræfterne er de bedst mulige, Landets Størrelse og Menneskematerialet taget i Betragtning.

Derimod kan det knibe med, at vi paa det tekniske Omraade kan staa Maal med Udlandet. Vort tekniske Udstyr stammer i Dag fra før Krigen og maa derfor regnes for forældet, idet Filmsindustrien rent teknisk har udviklet sig kolossalt, takket være videnskabelig Forskning med Henblik paa militært Brug, en Forskning, som havde sit Centrum i Amerika. Endvidere mangler vi Folk med den nødvendige Sans for Montage og Klipping. De, der i Dag sidder i Studierne, *kan* gøre Arbejdet, men Resultatet er meget tit noget pauvert, og paa dette Omraade, et af de vigtigste i en Films Tilbliven, mangler vi første Klasses Arbejdskraft. Vore Fotografere derimod er der i det store og hele intet at udsætte paa. De har lært grundigt af deres franske Kolleger. Men der er Udsigt til, at de tekniske Mangler vil blive udbedret. I en nylig offentliggjort Rapport fra Unesco hedder det, at Danmark mangler Teknikere til Filmsproduktionen, og man vil søge at bøde paa dette ved at lade danske Filmsfolk studere ved andre Landes Studier, i Særdeleshed de engelske og franske.

Den største Brist i den danske Filmsproduktion er dog hverken Skuespillerne eller Manglen paa teknisk kvalificeret Mandskab, men derimod Savnet af den nødvendige Kapital. Og det er saa sandelig ikke noget misundelsesværdigt Job at være Filmsproducent i Danmark. Vi saa det, da et nyt Firma sendte sin første Film »Jens Langkniv« ud paa Markedet. Filmen blev Fiasko, og Firmaet blev ruineret, ganske simpelt. For Vanskelighederne er store og mange. Indspilningen af en dansk fem Kvarters Film maa ikke koste mere end 225—250.000 Kr., hvis Filmen overhovedet skal kunne bære sig økonomisk. Det betyder, at den skal ses af ca. 1 Million Mennesker, før Regnskabet gaar rundt, uden at der bliver Tale om Overskud til Udvidelse og Forbedring. Amerika, og England for saa vidt ogsaa, kan tillade sig at ofre 10 Mill. Dollars — ca. 48 Mill. danske Kroner — paa en enkelt Film; disse Lande har jo et Publikum paa langt over 300 Mill. Mennesker i deres eget Sprogomraade, samt et meget stort Publikum i ikke engelsktalende Lande. Og det gør jo

en Forskel. Dertil kommer, at mange af de medvirkende Kræfter indenfor dansk Film har sat deres økonomiske Krav betydeligt i Vejret, saa der nu indenfor Filmsindustrien er en Tilbøjelighed til at køre med billigere Mandskab, dog med det Forbehold, at der ikke kunstnerisk sættes alt for meget over Styr. Men det betyder alligevel, at man ikke er i Stand til at give Publikum det bedste, vi er i Besiddelse af indenfor vort Lands Grænser.

Vanvid at lave Film i Danmark, vil man maaske sige. Og dog, nej. Vi har lavet »Ditte Menneskebarn«, »De Pokkers Unger«, »Afsporet« og »Vredens Dag«, og de har alle kunnet bære sig økonomisk. Sagen er blot den, at dansk Film maa finde sine egne Veje. Selv om disse naturnødvendigt maa blive vidt forskellige fra de, amerikansk og engelsk Film følger. Dansk Film maa i Dag og i Fremtiden søge at finde frem til et Omraade, et Felt, hvor vi paa speciel dansk Maade kan gøre os gældende. Hvordan dette saa kan gøres, er vanskeligt at sige. Givet er det i hvert Fald, at det ikke vil ligge for den danske Produktion at lave store Udstyrsfilm. Dertil har vi simpelthen ikke Pengene. Men maaske giver en Film som »Ditte Menneskebarn« et Fingepøg mod det ukendte, som en Dag skal gøre de udenlandske Rangen stridig.

Men sort ser det ud. Det danske Filmselskab ASA maatte for kort Tid siden meddele, at det ikke mere saa sig i Stand til at fortsætte Produktionen. Omkostningerne var for store. Skulde det derfor ske, at dansk Film lidt efter lidt sygnede hen (Begyndelsen er allerede gjort med ASA's Likvidation), vilde vi miste uvurderlige Værdier, selv om man synes, dansk Film er aldrig saa daarlig og anden Klasses. Der vilde blive et Hul i dansk Kulturliv, som vanskeligt kan erstattes af et Hollywood og et London. For vor egen Filmsproduktion har nemlig et Fortrin frem for alle de andre Lande: *Den er dansk!* Maaske synes dette at betyde saa lidt, og alligevel er det i mange Tilfælde det, der spiller den afgørende Rolle i den Betydning, man tillægger Filmen, netop det, at den taler i et Sprog, vi kan forstaa, ikke alene gennem et Sæt Replikker, men ogsaa gennem Skildringen af Menneskers Liv.

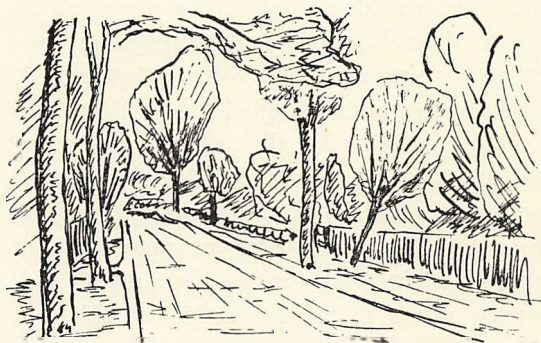
Vi kender de Mennesker, der færdes over det hvide Lærred i danske Film, kender deres Tanker og Reaktioner. Lad dem saa være aldrig saa daarligt fremstillede, de har dog noget af det i sig, som vi danske er i Familie med, men som ikke findes hverken i de engelske eller amerikanske Film. Disse er nemlig ikke i Stand til at udtrykke dansk Mentalitet. Derfor er det ogsaa saa mange Gange vanskeligt at gribes umiddelbart af en udenlandsk Film. Den mangler noget, — maaske er det os selv, der mangler Forstaaelse for og Kendskab til andre Folkefærds Levemaade og Tanker. Vi forstaa dem i hvert Fald ikke, fordi Karakterer og Milieu'er er saa forskellige fra det, vi er vant til. Derfor har dansk Film af i Dag en Opgave at løse, en Mission at fuldføre.

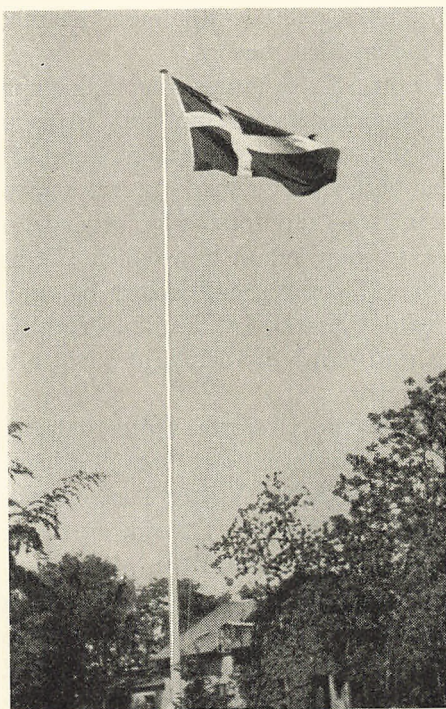
Nykøbing Mors, i Oktober 1947.

Alf Geertsen.

Sammen med ovenstaaende vil jeg gerne sende en speciel Hilsen til alle Venner og Kendinge, som Aarskriftet naar ud til.

Alf.

Det svundne Aar.

Livet paa en Ungdomsskole har sin egen Rytme Aaret rundt, saaledes som Livet paa en Gaard eller et Værksted ogsaa har sin. Paa Skolen er det de skiftende Elevhold, de forskellige Møder og andre tilbagevendende Begivenheder, der skaber Rytmen. Vi byder velkommen og siger farvel, vi synger Aarstidernes Sange, forbereder til Sommerfest og Julehøjtid, og midt i alt det traditionsbundne og rodfæstede, der giver Stabilitet, dukker stadig nye Mennesker og Begivenheder op og gør Livet friskt og frodigt.

Vi har igen i det svundne Aar haft to gode Elevhold, som det har været en Glæde at arbejde og leve sammen med, og

vi har haft en Række gode Medhjælpere, der med Forstaaelse har delt Arbejde og Fest med os.

Vor faste Lærer sidste Vinter var Erik Jensen fra Halk Præstegaard i Sønderjylland. Han kom til os med sin Studentereksamen som eneste Bevis paa sit Fond af Kundskaber, men vi fik alle lært, at han havde meget at give baade i og udenfor Timerne, og han forstod at give det paa en egen frisk Maade. Han gaar nu med paa den 2^{1/2}-aarige Læreruddannelse paa Haderslev Seminarium og maa formodentlig ende der med Udmærkelse. Skulde det glippe, faar han trøste sig med min gamle Erfaring, at Livet ofte siger noget andet end Papirerne.

Af Timelærere havde vi sidste Vinter hele tre: Ungdomskonsulent Larsen, Systofte, gav som tidligere vore unge Landmænd Del i sin faglige Viden; Tømremester Ingemann Larsen, Nr. Ørslev, underviste i Sløjd, og Lærer Beck, Systofte, havde Gymnastikken indtil Jul, hvorefter Gymnastikforeningens Delingsfører, Tage Krogh, overtog denne.

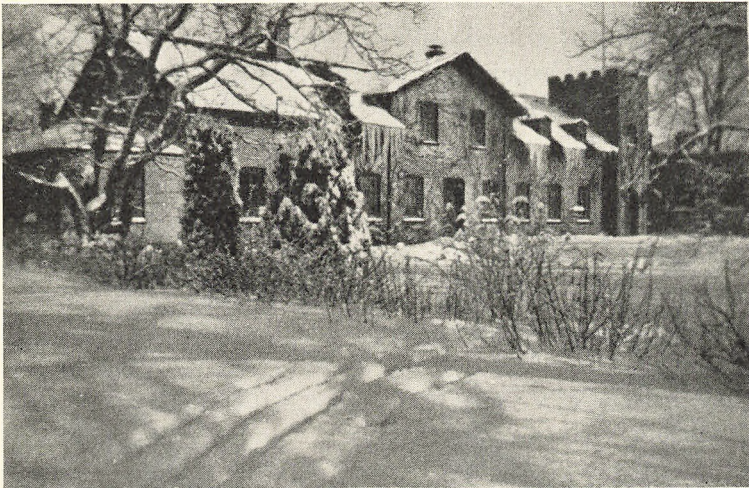
Ved Sommerskolen maatte vi jo som altid gaa over til kvindelige Medarbejdere, og her havde vi to: Lilli Strange fra Tingsted og vor trofaste Kending fra tidligere Aar Ingefred Staunskær. Lilli Strange mødte med en saa alsidig Uddannelse, at hun kunde tage Husholdning, Gymnastik, Dansk og Botanik, og Ingefred Staunskær kom til Maj lige fra Fagskole, hvor hun havde uddannet sig til Lærerinde i Haandgerning og Kjølesyning; hun udnyttede sine Færdigheder i Sommerens Løb til stor Glæde for Eleverne.

Samarbejdet er gaaet udmærket, og Eleverne har taget fra efter Lyst og Nemme. Undervisningen har stort set fulgt de prøvede Veje, blot med den Afvigelse, som ny Indtrængen i Emnerne eller de nye Lærerkrafter giver. I de praktiske Fag er denne Fornylse lettest at se, og den har i det sidste Aar vist sig i Form af nye Modeller i Sløjdsalen og for Sommerskolens Vedkommende i fine Kniplinger og vævede Arbejder. Det var Ingefred Staunskær, der tog sig af denne Del af Undervisningen, mens Rigmor havde den sædvanlige Undervisning i Haandarbejde.

Nr. Ørslev Kirke.

Uden for Timerne har vi været beskæftiget paa forskellig Vis, enkeltvis og i Flok, med eller uden Ledelse, som det passede bedst. Vinterskolen morede sig om Aftenen med en Turnering i Bobspil. To og to spillede alle mod alle, og

Spændingen steg med Antallet af Sejre og Nederlag. Det var til megen Fornøjelse. Skoleavis, Spørge- og Samtaletimer har vi haft i Gang, Hverdagens Ensformighed er blevet brudt af

Møder og Fester.

Ved Aabningsmødet den 3. November havde vi godt Besøg. Jeg talte om Palæstinaproblemet ud fra den rige Litteratur, de senere Aars Spænding har affødt. Det var ogsaa de store Verdensproblemer, der var Emnet for mit Foredrag ved vort første Maanedsmøde, idet jeg her talte om De forenede Nationer. Mødet i December var præget af den nær forestaaende Jul baade i Ramme og Indhold. Stuerne var smykket med Gran og Lys, og Tale og Sang havde det Formaal at stemme Sindene til Højtid.

Foruden disse Møder havde vi før Jul to Elevaftener med aabent Hus for tidligere Elever. Ved den første læste jeg et Par morsomme Fortællinger, men ved den anden underholdt Eleverne under Lærer Jensens Ledelse, og de gjorde det storartet. Vi havde et helt Elevorkester, der spillede, et Sangkor sang; Sketch og muntre Optrin afløste hinanden. Sent vil vi glemme Erik Christensen som Dirigent og Jensens Fortælling, der endte med »Spisning« af Skruptudser. Begge Aftener sluttedes af med Dans.

Som Afslutning paa Skolen før Jul havde vi vor Julestue med Julegrød og Flæskesteg. I Grøden havde Køkkenet lagt den reglementerede Mandel. Holger Madsen aad sig til Lykken og fik Gaven.

Efter Juleferien indleddedes det nye Aar paa Skolen med et tre Dages Kursus for Formænd i de lolland-falsterske Husmandsforeninger. Her var godt 40 Deltagere, og Dagene gik med Foredrag og Forhandlinger om faglige, økonomiske og socialpolitiske Emner. Det var nogle travle og fornøjelige Dage.

Den 6. Januar kom saa Eleverne og genoptog Arbejdet. I Januar blev det afbrudt af et Maanedsmøde, hvor jeg talte om de kirkelige Frihedslove, og en Elevaften, der formede sig som den i December. Vi havde det Uheld, at det mere eller mindre var Snestorm paa alle Vinterens Elevaftener, alligevel var vi hver Gang en Flok, der havde det meget fornøjeligt sammen, men vi haaber dog paa bedre Vejr og større Besøg til Vinter.

I Februar talte Missionær Anne Marie Petersen ved et Menighedsmøde, Valgmenigheden lod afholde, og her havde vi ogsaa det traditionelle Landbrugsmøde. Talere var Forstander Dyrbye, Lyngby Landbrugsskole, og Direktør Skov Madsen, Andelsbanken, Nykøbing. Her var stort Besøg og god Stemning.

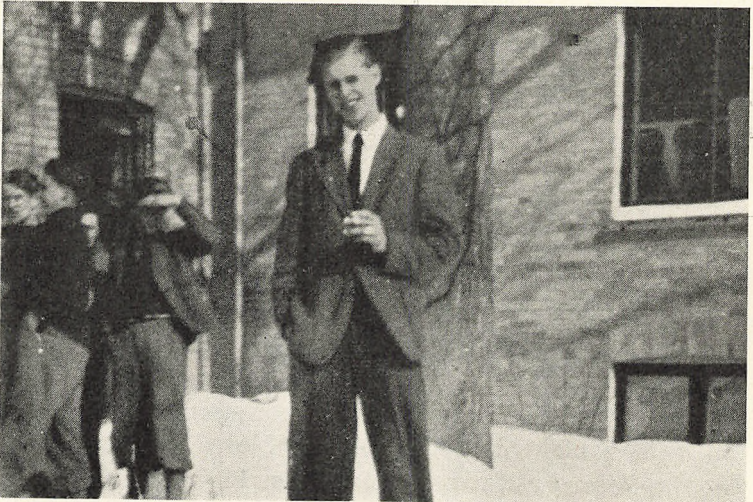
Endelig havde vi den 23. Februar vor store Vinterfest med Dilettant. Kaffebord og Dans. Nogle Elever og Husets unge Piger opførte »Fastelavnsgildet« til stor Fornøjelse for saavel

Vinterholdet.

Tilskuere som optrædende. Vi havde fuldt Hus ogsaa denne Aften.

Saa gik vi ind i Vinterens sidste Skolemaaned, og fra denne skal to Begivenheder nævnes. 5. Marts fejrede Nr. Ørlev

Jensen.

»Jeg bærer med Smil min Byrde«.

Gymnastikforening sin 60 Aars Jubilæumsfest paa Skolen under stor Tilslutning. I den smukt pyntede Sal samledes ca. 250 Deltagere om de festlige Kaffeborde. Pastor Schmidt holdt Hovedtalen, men den blev efterfulgt af en lang Række Taler, hvori der blev omtalt Minder fra de svundne Aar og udtalt gode Ønsker for Fremtiden. En Sang, skrevet af en af de gamle Gymnaster, gjorde stor Lykke, og det vakte rent ud sagt Begejstring, da et Hold ældre Gymnaster viste deres Færdigheder efter Kaffeboardet. Aftenen sluttede med et fornøjeligt Bal.

Den næste Mærkedag var selve Afslutningsaftenen. I Salen havde vi arrangeret en smuk Udstilling af Vinterens Resultater i Sløjd, Skrivning og Tegning. Her viste Eleverne ogsaa, hvad de kunde præstere af Gymnastik, hvorefter vi samledes om Kaffeboardene. Vi havde bedt Pastor Rørdam, der var ved at bryde op fra Torkilstrup, om at holde Foredrag; for vi vilde gerne have Lejlighed til at takke ham for godt

Samarbejde paa forskellig Vis gennem ti Aar. Pastor Rørdam talte om Haabet, det menneskelige, det folkelige og det kristne, der lyser over Livsvejen. Aftenen sluttede med Tak til alle Sider, og næste Dag rejste Eleverne. En lang og kold Vinter var forbi. Vi havde ikke manglet noget at putte i Fyrkedlerne, men da dette noget ikke var første Klasses altsammen, havde det paa de værste Dage knebet med Stuevarmen hos os som de fleste Steder.

Efter at Hus og Have i April havde faaet den sædvanlige Foraarsomgang, aabnede vi Sommerskolen ved et Møde, hvor jeg talte om politiske Linier i Kristian den Tiendes Regeringstid. Næste Dag var vi i Gang med Arbejdet i Skolestue, dito Køkken, Gymnastiksal og Vævestue samtidig med, at vi begyndte saa smaat at forberede os til Sommerens to store Begivenheder med Hensyn til Møder.

22. Juni havde vi Sommermøde med Folketingsmand Erik Appel og Pastor Bartholin, V. Kippinge, som Talere. Folketingsmanden talte om den Aand, der har været Drivkraften inden for det tyske Rige i Modsætning til den Aand, der har været Drivkraften i det engelske og amerikanske Folk. Under dette belyste han samtidig det danske Folks Vej og kaldte det vort Folks særlige Opgave at arbejde for Frihed, Fred og Forstaaelse mellem Nationerne. Pastor Bartholin talte smukt og levende om Kaj Munk. Her var stort Besøg, og det var helt igennem et godt Møde, som alle var glade for.

Det samme kan siges om Elevmødet, som løb af Stabelen den 6. Juli. Vi begyndte som sædvanlig med en Kop Kaffe og tog derefter fat i Salen med to Foredrag, holdt af Gaardejer Hjalmar Jensen, Horreby, og underskrevne. Hjalmar Jensen talte smukt om Minder og Oplevelser under sine Skoleophold i Ungdomstiden. Det var en Tale, som greb de unge, og som maatte varme en Skolemands Hjerter. Det var et stærkt Vidnesbyrd om den Frugt, et Skoleophold kan bære i det unge Sind. Jeg talte om den politiske Spænding mellem Øst og Vest og kom her ind paa det forskellige Syn paa Menneske- og Samfundsliv.

Orkesteret.

Saa havde vi Generalforsamling, hvor Dagny Høegh Andersen trak sig ud af Bestyrelsen efter otte Aars Virke som Formand for Foreningen. Vi takkede hende for Arbejdet i de mange Aar og beklagede, at hun ikke mente at kunne

Vi kører Sneen af Gaarden.

fortsætte. Hun har i de otte Aar været en ledende Kraft i Foreningens Arbejde, saavel naar det gjaldt store som smaa Opgaver.

Om Aftenen underholdt Eleverne med »Marens Kyllinger« og »Hans og Trine«, hvorefter vi dansede. Alt forløb paa bedste Maade. Men ud over det planlagte rummer Elevmødet mange andre gode Oplevelser. Gamle Kammerater mødes og tales ved, Minder og Oplevelser drøftes, og ved Ballet danser en og anden igen med den skønne, man her har mødt ved tidligere Lejligheder. Det er denne særegne varme Fryd og kammeratlige Tone, som giver Mødet sit Præg og gør det til den gode Oplevelse.

Saa gled den lyse, varme Sommer i Hast, og af større Sammenkomster i Elevernes Tid kan nu kun nævnes den vemodige Afslutningsaften. Her var stort Rykind, og Folket betragtede med Interesse alt, hvad Eleverne havde fremstillet i Sommerens Løb: Kjoler, Natdragter, Pudevaar, mange forskellige Haandarbejder samt Køkkenets kogte og syltede Sager. Saa havde vi en særdeles smuk Opvisning i Gymnastik. Men — det var Afsked, og det var trist; for vi havde levet os ind i et godt og rigt Fællesskab. Vi skiltes med Tak til hinanden og gode Ønsker for Fremtiden.

September var en meget travl Maaned. Vi begyndte med en Uges Kursus i Frugtav, arrangeret af Østifternes Haveselskab. Derefter havde vi unge Havedyrkere til Kursus et Par Dage og til sidst vort to-Dages Efteraarsmøde. Ved det sidste talte Forstander Johs. Terkelsen, Ry, begge Dage. Hans første Foredrag drejede sig om Storpolitikken, der førte til den anden Verdenskrig, og den sidste Dag talte han om Digteren Johannes Jørgensen. De andre Ordførere ved Efteraarsmødet var Pastor Fog, Væggerløse, cand. polit. Arne Jørgensen, København, Redaktionssekretær Pries Nielsen, Nykøbing, og underskrevne.

Det var et godt Møde, som for os fik en særlig Glans ved et uventet Besøg af Forfatteren Bjarni Gislason, der deltog begge Dage. Jeg fik Gislason til at tale lidt ved Aftenmødet

Fra Klinteturen.

om Lørdagen, og de, der hørte det, har sikkert en levende Erindring om Manden og Talen.

Af andre Begivenheder i Aarets Løb skal gives en kort Omtale af Skolens

Haven gøres i Stand.

Fællesture og Udflugter.

Før Jul foretog Vinterskolen en Fællestur til Nykøbing, hvor vi besaa Nobels store Cigarfabrik. Vi blev modtaget med stor Gæstfrihed, og efter en Tur gennem Fabrikken under kyndigt Førerskab, blev vi trakteret med Kaffe og Cigarer i Fabrikkens smukke Frokoststue. Samme Dag besøgte vi ogsaa Sukkerfabrikken, alt blev forklaret og set paa med Beundring, og til sidst blev de unges Trang til søde Sager tilfredsstillet ved Hjælp af Fabrikkens egne Produkter.

Efter Nytaar besaa vi Andelsslagteriet i Nykøbing og lagde Vejen hjem om ad Orupgaard, hvor vi blev vist rundt i de store Stalde for til sidst at ende paa Taarnsiloens Tag, hvorfra der er en god Udsigt over Gaard og Egn.

Endelig foretog vi i Marts en to-Dages Tur til København. Her besøgte vi bl. a. Zoologisk Have, Grundtvigskirken, Raadhuset, Det kongelige Teater, Radiohuset, Magasin du Nord og Kastrup Lufthavn. Det var en lang Omgang, men den blev taget med højt Humør. Paa Hjemvejen gjorde vi Holdt i Rønnede Kro og købte Kaffe og Kager for Vintrens Sparegris.

Med Sommerskolen foretog vi Kristi Himmelfarts Dag en Tur til Idestrup, hvor vi deltog i Kirkeligt Samfunds Sommermøde. Professor Skydsgaard prædikede først i Kirken og holdt Foredrag i Forsamlingshuset efter et Kaffebord.

Senere paa Sommeren gik Turen jo mest til Skov og Strand. Intet Sommerhold har vist gæstet Østersøen saa ofte som Pigerne i 1947, men Sommeren egnede sig jo ogsaa særlig godt dertil.

Sommerens Hovedtur gik som tidligere til Møens Klint. Vi gjorde Holdt i Vordingborg paa Udturen, hvor vi besaa de middelalderlige Ruiner og nød Udsigten fra Gaasetaarnet. Videre gik Turen gennem det skønne Sydsjælland, over Dronning Alexandrines Bro til Møn. Vi stod ud af Bilen ved Hunosøgaard og foretog en dejlig Vandring gennem Jydelejet, forbi Taleren og over Aborrebjerg til Store Klint. Paa Hjemturen var vi inde i Elmelunde Kirke med de

A-Holdet skal i Skolekøkkenet.

smukke Kalkmalerier og lagde derefter Turen over Bogø. Det var en Tur med Sang. Vi begyndte straks om Morgenen paa Udturen, og vi fortsatte næsten uafbrudt paa hele Køreturen, til Bilen igen naaede Nr. Ørslev.

Passiar paa Trappen.

Regnskab for Aaret 1946-47.

	Kr.	Øre
<i>Indlægter:</i>		
Kassebeholdning ved Aarets Begyndelse	1693	65
Indkommet ved Elevmødet	204	37
606 Aarsskrifter a 2 Kr.	1212	00
468 Optrædninger a 60 Øre	280	80
Renter paa Bog i Andelsbanken	30	85
Renter paa Bog i Landbostandens Sparekasse..	6	06
Gave fra Landbostandens Sparekasse	200	00
	3627	73

	Kr.	Øre
<i>Udgifter:</i>		
1. Frimærker og Optrædningsblanketter	316	80
2. Honorar for Foredrag ved Elevmødet 1946..	50	00
3. Musik ved Elevmødet	82	00
4. Leje af Klaver ved Elevmødet	25	00
5. Trykning af Aarsskrift	1050	75
6. Krans til Forstander Gregersens Baare	25	00
7. Bidrag til Forstander Gregersens Mindesten	100	00
8. Understøttelser til Elever paa Skolen	195	00
9. Optrædningsblanketter m. v. fra Girokon- toret	31	00
10. Formanden for Telefon og Porto	10	00
Kassebeholdning ved Aarets Slutning inde- staaende i Bank, Sparekasse og paa Girokonto ..	1742	18
	3627	73

Horreby, den 3. Juli 1947.

Bilag til foranstaaende Regnskab har vi sammenlignet, hvortil vi intet har at bemærke. Kassebeholdningen indestaar paa Bankbøger og Giro.

Systofte Skole, den 5. Juli 1947.

Fr. H. Frederiksen.

Gudrun Beck.

Love for NØRRE ØRSLEV HØJSKOLES ELEVFORENING

§ 1.

Foreningens Formaal er at støtte Sammenholdet mellem Skolens Elever. Elevforeningen indkalder til det aarlige Elevmøde.

§ 2.

Foreningen kan yde uformuende Elever Understøttelse til Skoleophold.

§ 3.

Som Medlemmer optages Elever og Lærere, som er eller har været paa Skolen. Ekstraordinære Medlemmer kan optages, men de har ingen Stemmeret i Foreningsanliggender.

§ 4.

Bestyrelsen bestaar af 7 Medlemmer og vælges for 2 Aar. Den større Halvdel afgaar de ulige Aar.

§ 5.

Indmeldelse af Medlemmer sker til Bestyrelsen. *Udmeldelse maa ske ved skriftlig Henvendelse til Formanden.*

§ 6.

Medlemsbidraget sættes til 2 Kr. aarligt. Hvad der ikke indkommer inden 1. Februar indkasseres ved Postopkrævning. De ekstraordinære Medlemmer bestemmer selv deres Bidrag.

§ 7.

Generalforsamlingen afholdes hvert Aar ved Elevmødet, hvor der vælges Bestyrelse og to Revisorer. Endvidere aflægges Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar, og det reviderede Regnskab fremlægges til Godkendelse.

§ 8.

Foreningens Regnskabsaar er fra 1. Juni til 31. Maj.

§ 9.

Lovændringer kan vedtages ved simpel Stemme flerhed; dog kræves der mindst 40 Stemmer. *Bestyrelsen.*

Elevforeningens Formand er Fru Tove Bo Petersen, Sdr. Taastrup, Sdr. Ørslev.

Nr. Ørslev Ungdomsskole.

5 Maaneders Vinterskole
for unge Mænd, 14—18 Aar, fra 3. November

4 Maaneders Sommerskole
for unge Piger, 14—18 Aar, fra 3. Maj

Planlagte Møder i 1948.

Maanedsmøde	21. Januar
Elevaften	25. Januar
Landbrugsmøde	10. Februar
Elevaften	22. Februar
Maanedsmøde	10. Marts
Afslutningsaften	23. Marts
Aabningsmøde	3. Maj
Sommermøde	20. Juni
Elevmøde (antagelig) ...	25. Juli
Afslutningsaften	29. August
Efteraarsmøde	11. og 12. September
Aabningsmøde	3. November
Maanedsmøde	17. November
Maanedsmøde	15. December
Elevaften	19. December

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450004672009